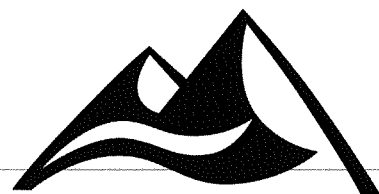

Kebförare

Beskrivningar av bestigningsleder
i Kebnekaiseområdet

Del 2

Svenska
Klätterförbundet

INTRODUKTION

SVENSKA KLÄTTERFÖRBUNDET har under många år umgåtts med tanken att låta utarbeta en ny aktuell klätterförare för kebnekaiseområdet.

I avvaktan på en definitiv lösning av de därmed sammanhängande personella och ekonomiska problemen, har styrelsen beslutat att som ett provisorium sammanställa och fotostatkopiera de spridda bestigningsbeskrivningar som kan uppbringas.

Del 1 omfattar de bestigningsleder som ingår i SVENSKA TURISTFÖRENINGENS numera utgångna fjällturboK KEBNEKAJSE-FJÄLLEN (STF:s publ. nr 1176) från 1952.

Följande sidor ur denna bok ingår här:

- 2 kartblad (pärminnersidor)
- sid 8 och 9 = register över bestigningsleder
- " 76 - 78 = förklaringar och karta
- " 79 - 150 = ledbeskrivningar, led 1 - 100

Del 2 består av register över nybestigningar och nya vinterbestigningar efter 1952, i vissa fall kompletterat med förstabestigarnas ledbeskrivningar. Deltagarenamn, tidpunkt samt källhänvisning är angivet i den mån detta är känt.

Svårighetsgradering är förstabestigarnas egen.

Bestigningsvinterperioden har, i likhet med i del 1 och för övrigt enligt gammal svensk hävd, ansetts pågå från 0 m december till och med april.

~~Denna del 2 är avsedd att utökas efter hand. Läsarna uppmanas att komplettera föraren med nya leder och/eller rättelser.~~

~~Bidrag sändes till Carl-Axel Bladsjö, Sysslomansgatan 20 A, 5 tr, 75223 UPPSALA, tel 018-12 78 75.~~

Uppsala i ~~XXX XXXX~~ jan. 1986

SVENSKA KLÄTTERFÖRBUNDET

F Ö R T E C K N I N G

över nya leder och varianter i Kebnekaiseområdet
efter 1952 (leder över svårighetsgrad III resp AD)

SKARTÅIVE

Nordsidan, led I Midvinterpremiären, AD	Per-Elof Lidström, Jan Liliemark, Christian Lockowandt, Ulf-Peter Lockowandt, Jonas Nygren. 2 jan 1981
Nordsidan, led II Arktisk kyla, AD	Tomas Heide, Ylva Luthander 25 dec 1981
Nordsidan, led III Rännärdirekt till höger om väggen vid östra toppen, D	Per-Elof Lidström, Roger Pyddoke, Thomas Heide, Ylva Luthander 31 dec 1981
Nordsidan, led IV Isfallsleden, ED-	Per-Elof Lidström, Roger Pyddoke 9 april 1982 (sep beskr)
Nordsidan, led V Ränna vänster om led I, D	Daniel Bidner, Olle Edholm 30 dec 1982
Nordsidan, led VI Isfall på nedre klipp- partiet, D	Daniel Bidner, Ylva Luthander 4 jan 1983
Nordsidan, led VII Smal ränna vänster om led V, AD	Daniel Bidner, Ylva Luthander 6 jan 1983

SINGITJÅKKA

SÖ-bullen, III	Carl-Axel Bladsjö, Björn Schelin 23 juli 1974 (sep beskr)
----------------	--

TUOLPAGORNI

Silhuettleden	(sep nyare beskrivning)
Silhuettleden, led 15 1. vint.	Gert Fischer, Ulrik Sundström, Lennart Östlund 9-10 april 1963
Silhuettleden Dir.kraternäsan, V	Bengt Hansson, Tomas Carlström 22 juli 1966
Silhuettleden Variant 1968, V-	Carl-Axel Bladsjö, Bertil Wilson 9 aug 1968 (sep beskr)
SÖ-väggen, led II Sydpelaren, V-	Håkan Bjerneld, Lars-Göran Johansson 30 juli 1970 (sep beskr)

TUOLPAGORNI

SÖ-väggen, led III, V-

Hans Hellström, Milos Turek
31 juli 1971 (sep beskr)

SÖ-väggen, led IV, V #3

Kazimierz Glazek, Andrzej, Gierych
30-31 juli 1978 (sep beskr)Toppväggen från kratern,
IV+Lennart Olin, R Sundmark
2 aug 1972

SÖ-väggen, led VI

Karolina Olsson, Martin Sund-
qvist (sep beskr), juli 1985

KEBNEKAISE SYD TOPP = K 1

Östväggen, led 23
1. vint.Ole Jakob Berg, Thor Kløppen
25 mars 1964Östväggen
direktvariant, III-IVDag och Olle Stormark
16 aug 1967Östväggen
Vänstra pelaren, VK Glazek mfl
3 aug 1978Nordpelaren, led 27
1. vint.Ole Jakob Berg, Thor Kleppen
26 mars 1964NV-väggen, led 29
1. vint. ADLorenz Poellinger, Peter Schweda
6 mars 1979

KEBNEKAISE NORD TOPP = K2

SÖ-väggen, III

P. Håll, H. Witt
11 juli 1962SÖ-väggen
1. vint.Lars-Ove Lindblad
vintern 1976Östkammen, led 33
1. vint.Tomas Carlström, Bengt Hansson,
Hans Hellström, Hans Steyskal
25 mars 1964

NO-väggen

Tomas Carlström, Lars-Ove Lindblad
Olle Stormark
11-12 aug 1968 (sep beskr)NV-pelaren
direktvariant, IV+Hans Hellström med kurs
9 aug 1971Östväggen mellan
K2 och K3Lars-Ove Lindblad
1976

VIERRAMVARE (RULLEVARE)

Östväggen
Högra snörännan, led 18
1. vint. AD

Lennart Olin
23 april 1972

Östväggen
Vänstra snörännan och
klippparti, TD

Per-Elof Lidström, Jonas Nygren,
Roger Pyddoke
28 dec 1981 (sep beskr)

KEBNEPAKTE = K4-K6

Sydkanten till K5
led 42, 1. vint.

Börge Argenius, Ole Jakob Berg,
Thor Kleppen
17 mars 1964

Östkammen till K5
led 43, 1. vint.

Tomas Carlström, Bengt Hansson,
Hans Steyskal
27 mars 1964

Östväggen, IV

Thor Kleppen, Gunnel Kobbelt,
Johan Molin
11 aug 1964

Östväggen till K6

Lars_Ove Lindblad
vintern 1973

KASKASAPAKTE = K7

SV-kammen, led 46
1. vint.

Hans Hellström, Hans Steyskal
28-29 mars 1964

SÖ-kammen, led 48
1. vint.

Börge Argenius, Ole Jakob Berg,
Thor Kleppen
18-19 mars 1964

Östkammen, led 51
1. vint. AD

Lorenz Poellinger, Peter Schweda
1 jan 1978

Nordpelaren till K8
led 54, 1. vint.

Ole Jakob Berg, Thor Kleppen
21-22 mars 1964

Nordpelaren till K8
direktvariant, IV+

Ulf Björnberg, Lennart Olin
1-2 juli 1972 (sep beskr)

Nordväggen till K7, V

Sten Brander, Gunnar Finn
13 aug 1953 (sep beskr)

Nordväggen
högra pelaren
Nordväggen
vänstra pelaren
Nordväggen

Lars-Ove Lindblad, Olle Stormark
1974
Lars-Ove Lindblad, Olle Stormark
1976

Nordväggen till K7-K8
1. vint.

Per-Elof Lidström, Roger Pyddoke
7-8 juli 1985 (sep besk)
4-6 mars 1987 (sep besk)
A.Ferster, M.Kivijärvi, P.Lundgren

LILLIETOPPEN = K9

Nordväggen
"högra leden"

Dag och Olle Stormark
10 aug 1967

Nordväggen
"vänstra leden"

Inga-Lill Hellström, Olle
Stormark
1971

Nordväggen mellan
K9 och K8

Lars-Ove Lindblad, Olle Stormark
1974

KASKASATJÄKKA = K10

SÖ-kammen, led 55
1. vint. D

Klätterkursen
17 april 1968

Sydväggen
Den högra och största rän-
nan, sedan åt vänster, D

Per-Elof Lidström, Roger
Pyddoke, Bengt Sörvik
8 jan 1983

KUOPERTJÄKKA

Ö förtoppen via nord-
ostpelaren, IV

Olle Stormark
8 aug 1969

Travers över Ö och V
huvudkammen

Thomas Carlström, Hans Hellström,
Olle Stormark
28 mars 1967

Östra förtoppens
östv ägg, IV

Lars-Ove Lindblad, Olle Stormark
1971

Östra förtoppens
nordvägg

Lars-Ove Lindblad m fl
1973

NIPALS

Sydkammen

Dag och Olle Stormark
12 aug 1967

Nordväggen

Lars-Ove Lindblad, Olle Stormark
1974

SELMATJÄKKA

Selmatornet
Sydkammen

Lars-Ove Lindblad, Olle Stormark
1976

NALLO

Sydsilhuetten, IV+

Torgny Håstad, Lars Widell
25 aug 1976 (sep beskr)

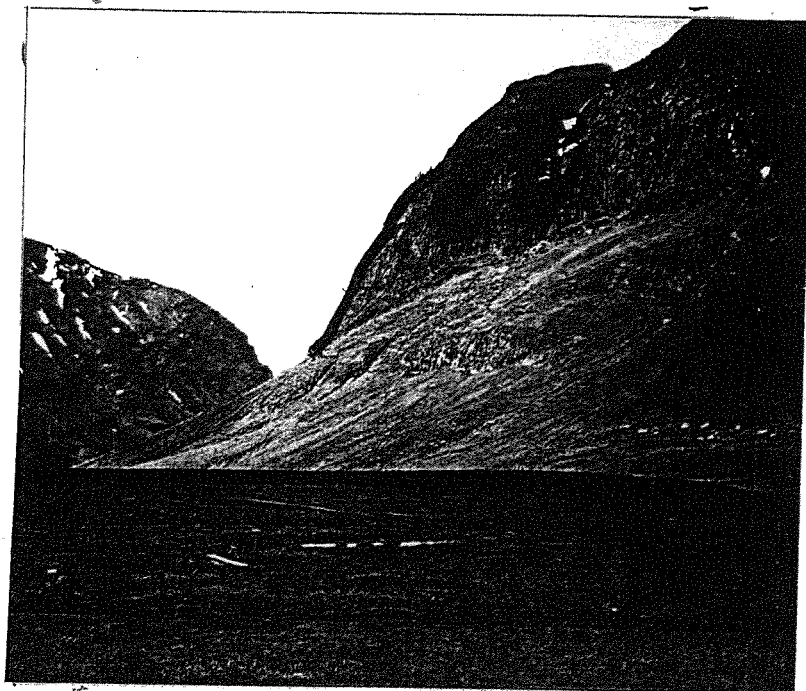
SINGITJÅKKA

S0-bullen, III

23 juli 1974

Carl-Axel Bladsjö

Björn Schelin

S0-bullen är en rundad utbuktning av massivet mot Siellavagge.

Leden går i S0-silhuetten, som den framträder från vandringsleden från Turiststation vid vadet över Singijåkka.

Leden går i 5 replängder tills lutningen avtar. Delvis löst. Nedstigning bekvämt i stenränna V om bullen.

Nyturer

Kebnekaise

Sydtoppen

Troligen förstabestigning av den vänstra pelaren på den 400 m höga ostväggen (från Björklings glaciär) 3 aug 1978 av Kazimierz Glazek, Piotr Glowacki, Jerzy Matyjasz och Rafad Soroko. Svårighetsgrad IV+, en passage V. 5 tim.

I ostväggen finns två pelare. Den högra har gått av Billing och Rosipal. Vår led följer den vänstra, som i mellersta partiet inte är så brant.

Bergschrundet går över något till höger om den klyfta som går igenom det undre väggpartiet. Sedan uppåt i sicksack och över ett litet brant väggparti till ett stort block (lös klippa!). Följ en horisontell spricka till höger, sedan åter rakt upp på goda grepp och steg (V). Ca 3 replängder längre upp finns två ovanför varandra liggande grushyllor på pelarkanten. Därefter i kanten av ett firnfält tills under den övre, överhängande pelaravslutningen. Här travers vänster 30 m under lodrät klippa till början av en blöt kamin med klämblock.

Genom kaminen till hand med grus; lämpat över trappliknande avsatser till plattan under sydtoppen.

Tuolpagorni

Första bestigning av centralpelaren i sydvästväggen, 30-31 juli 1978, av Kazimierz Glazek och Jozef Stepien. Svårighetsgrad V+ A3 (7m). 15 tim. Väggen är ca 700 m hög. På den vänstra pelaren finns Hansel-führe (??, okänd för red.) på den högra finns Rebitsch-führe. Centralbela-

tiet. I övre delen syns tre rader av överhäng.

Insteg ca 20 m till höger om falllinjen i den vänstra rännan (inbuktning i väggen) som skiljer den vänstra pelaren från centralpelaren. Följ en ljus verschnedning i 100 m i närheten av pelarkanten. Därefter 5 replängder på kanten rakt upp, sedan med dragning höger via tre hammare till en klippegg vid kanten av den högra rännan (inbuktningen). Rätt uppför eggen, till ett hand som svänger vänster neråt. Parallellt med detta löper ett 20 m högt amfibolitbälte. På bandet 40 m vänster, sedan 7 m upp A3 och därefter friklättring, med dragning vänster till under överhängande block. Upp över blocken, sedan vänster till en lodrät verschnedning, som leder igenom de gråa överhängen. Därpå rakt upp och tvärt vänster under stora vägräta tak. Över ett utskjutande block till höger under gula överhäng, sedan på mossig klippa upp till ett band som leder till den högra kanten på väggen. Närfra Hansel-führe till toppen.

Kazimierz Glazek Andrzej Gierych

(från tyska av Mats Forsgren. Tidigare publicerat i den polska klättertidskriften *Taternik* 1/1979).

Skartåive

Nordsidan, *Isfallsleden*, 250m, 8 rl, (ED-). Brant snö- och isklättring. Tid 10 tim. 1:a best: Per-Elof Lidström och Roger Pyddoke den 9/4 1982.

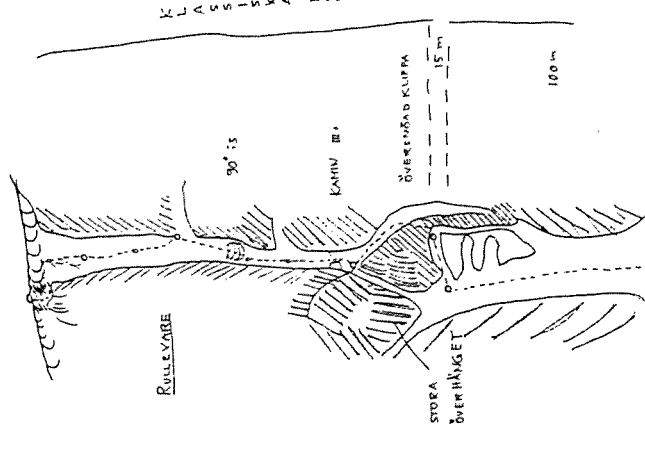
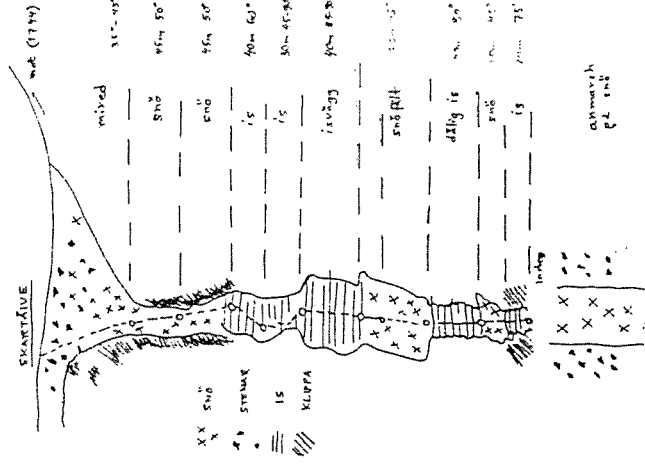
Från Kebstationen går leden mot Singistugorna till "hörnet" av Skartåive (3 km). Här syns nu leden som ett pärband av blå isvägar. Leden går rakt upp till "grytan" strax öster om (till vänster från dalen sett) mellantoppen 1744. Nedstigningen skedde via östra toppen och dess nordost-

Viertramvare (Rulleväre)

Östväggen, 350m (TD). Brant snö, is och klippa. Klättring i rännan till vänster om den klassiska rännan. Tid 10 tim. 1:a vinterbest: Lidström, Pyddoke, Jonas Nygren.

Anmarsch som till klassiska rännan, insteget dock 100m vänster om denna i en märkant snöränna. Följ den nya snörännan i dess vänstra gren till positionen ca 50m under det överhäng som spärrar rännan. Traversera ut på ett snöfält, litet mer än en replängd. Här börjar en svårsäkrad passage över isig klippa till huvudrännan. Följ denna till toppen (1710) via ett par krus på vägen. En kamin (III+) och ett isuppsving 4m 900. Vid utsteget spärrades rännan av ett kraftigt snööverhäng. Detta kringgicks med en känslig passage till vänster och upp. Replängden över klippa samt sista replängden utgjorde ledens svåraste passager. Nedstigning via västra leden till Keb.

Foto: Lars Cronlund.

TUOLPAGORNI

SILUETTLEDEN (3-4) (förtydligande beskrivning till Led 15)

Första gången: E Rossipal, G Santesson 27/8 -38.

Denna ledbeskrivning gjord av T Kleppen.

Vid stenurens övre kant under "siluetten" stort röse. Därifrån rakt upp (ca 50 m lätt) till insteget på hylla vid delvis raserat röse (1978).

Repl.	Grad.	
1	II	Från röset snett upp mot vänster i inskärning (20 m). Därefter rakt upp till ståplats på stor grushylla i början av stora rissen. Bult.
2	III	Följer längs stora rissen (lättast 2-3 m åt höger) rakt upp.
3	III	Travers över svaparti åt höger 6 m, därefter rakt upp i svapartiets högersida, bult. Med dragning mot stora rissen åt vänster till god ståplats under stora rissen som bildar ett överhäng, bult.
4	IV- II	Rakt upp från ståplats över platta (7 m) till 1/2 m bred hylla. Travers mot höger till ståplats 3 m efter bultar.
5	IV-	Rakt upp på skivblockets högra sida, mellanbult. Ståplats på skivblocket.
6	III	Från skivblocket upp i inskärning snett upp mot vänster till ståplats på bred hylla. Röse.
7	I III	Travers 10 m åt höger på hyllan. Därefter rakt upp till stora trappstegsformade hyllor.

Repl.	Grad.	
8	II	Vidare över hyllor till ståplats under profilöverhänget.
9	III	10 m över hyllor upp till rännan i bullningen under profilöverhänget. Man går till höger om de två små klipptornen. Travers från det högra klipptornet till det vänstra (större än högra) där bultar finns. Därefter ytterligare travers 7 m till vänster, exponerat, till ståplats med bult på hylla.
10	IV	Från ståplats rakt upp till smal hylla under taköverhäng under svarta zonen, bultar.
11	-IV	Travers på hyllor 10 m åt höger. Därefter upp i lavfritt fält genom svarta zonen med dragning åt vänster. Ståplats på stor sten och grushylla. Dåliga säkringsmöjligheter.
12	III	15 m travers åt höger på grushyllan. Därefter upp i inskärningen som lutar åt vänster. Gå ej i inskärningens inre del utan på kammen till vänster. Därefter rakt upp på stor hylla, röse.
13	II+ I	Rakt upp på stora terasskammen som sedan följs (150 m) tills den smalnar och slutar ett par replängder från utsteget, röse.
14	III	Upp i väggen från terasskammen, slutröse, med dragning mot ett väl synligt hak i södra kittelkammen.
15	II+	Upp mot höger mot det nedrasade utsteget.
16	II+	Över lossprängda stenar till utsteget.

TUOLPAGORNI

Silhuettleden, variant 1968

9 aug 1968

Carl-Axel Bladsjö

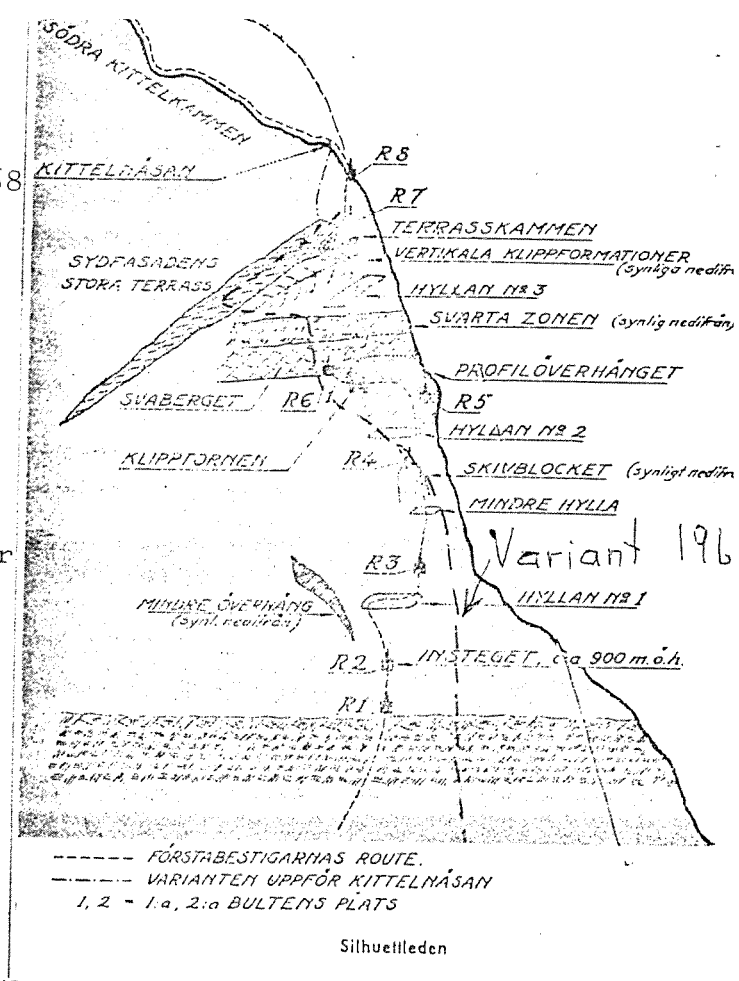
Bertil Wilson

I Rossipals: "Kebnekajse" står att alla varianter går genom 1.-best passage över "svarta zonen". 1968 gick dock en variant på sidan därom.

Insteg i profilen ca 80 m hö 1.-best. Profilen följdes till "skivblocket".

Efter "hylla nr 2" gick varianten vä 1.-best. Fyra replängder upp, strax vä "röse 6", därefter genom "svarta zonen" i brant, slät ränna (V-). Här överhängande "vertikala klippformationer" tvingade till tre replängder travers snett upp mot vä. Utsteget på "stora terrassen" ca 100 m vä 1.-best.

Fortsättning enl led 15.

SYDOSTVÄGGEN PÅ TUOLPAGORNI

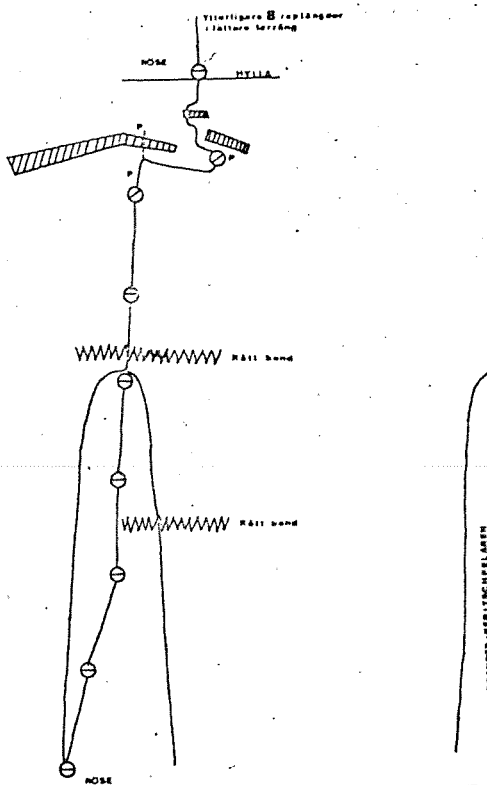
SYDPELAREN 30.7.1970

ALLMÄNT:

Leden går till att börja med på en pelare omedelbart till vänster om normalvägens (Rebitsch-Brander 1949) markerat svarta pelare. Från pelarens topp rakt upp mot ett markerat överhäng. Det överhängande partiet passerar c:a 25 m till höger. Från en grushylla ovanför den överhängande zonen går leden rakt upp i lättare terräng. De tre sista replängderna överensstämmer med Silhuetterns utstegsreplängder.

SYDPELAREN PÅ TUOLPAGORNIS SO-VÄGG

30.7.1970

H. BJERNELD

LEDBESKRIVNING (se skiss)

Insteg:

Upp för rasbranten till ett ställe mitt under SÖ-väggen, där man relativt lätt kommer upp till första bandet. Gå på bandet till vänster och passera normalvägens pelare. Vid pelaren till vänster göres insteg. Röse med armeringsjärn.

FJÄLLKLUBBSNYTT 4/70

TUOLPAGORNI

Sydostväggen, led II

(V-)

30 juli 1970

Håkan Bjerneld

Lars-Göran Johansson

Replängd 1-4. Från pelarens vänstra bas upp till pelarens topp. III - IV.

" 5. Från pelarens topp rakt upp till en god standplats. IV.

" 6. Vidare brant upp till en liten standplats c:a 15 m under överhäng. IV.

" 7. Först rakt upp (bult), sedan travers åt höger c:a 25 m till mycket liten standplats under nytt överhäng. IV+. Exponerat och dåliga säkringsmöjligheter. En halv näsduk fäst i en aluminiumkil med wire kvarlämnades på säkringsplatsen.

" 8. Från standplats c:a 5 m till vänster under överhäng (bult), sedan rakt upp till ett mindre överhäng. Över det, V-, och vidare upp till god standplats på större grushylla. Röse.

" 9-16. Till en början god klättring (repl. 9-11), sedan lättare rakt upp mot kraternäsan. Replängderna 14-16 överensstämmer med Silhuetterns utstegsreplängder.

Leden bjuder på mycket god och trevlig friklättring i delvis mycket exponerad terräng. Ett försök att gå rakt upp från pelarhuvudet över överhängen misslyckades (bult kvarlämnades), men bör ligga inom friklättringens gränser. Säkringsmöjligheterna är emellertid dåliga i detta parti. Svårighetsgraderingen har varit vanskelig att göra. Det åkommer efterföljande replängder att korrigeras graderingen och eventuellt att rätta ut leden.

Håkan Bjerneld Lars-Göran Johansson

=====

TUOLPAGORNI

Sydostväggen, led III (V-)

31 juli 1971

Hans Hellström, Milos Turek

I mitten av Tuolpagornis sydostvägg kan urskiljas två markanta klippelare. Genom den vä går Brander-Rebitsch led av 1949.

På en mindre utpräglad pelare ännu längre till vä gjorde L.J. Johansson och H. Bjerneld en ny led. Genom den högra av de två markanta klippelarna klättrades den 31.7.71 en ny led.

Utgångspunkt: Kebnekaise fjällstation.

Leden:

Insteg något till vä om pelarens centrum, över lättare terräng, något till vä till grusband- två replängder.

Upp över pelarens vä sida mot mitten av pelaren till toppen av pelaren (hylla)- 8 replängder-.

Upp över brant vägg, rätt upp till vä, 20 m, därefter travers snett upp till hö, 15 m (V-). Säkringsplats på liten hylla.

Därefter några meter hö, sedan rakt upp 15 m till band. På detta snett upp till hö till stand.

Därefter travers hö 40 m. Fortsatt travers 20 m till hörn, därefter luftig travers 5 m till kamin. Upp idenna 30 m, därefter travers till hö under röda överhäng. Travers till slut av band ca 50 m åt hö, därefter rätt upp i kamin till kanten av kammen 30 m under kitteln.

Totalt 19 replängder.

Svårighet IV+, några ställen V-.

Sammanlagd klättertids för förstabestigarna 6 timmar.

1.8.71/ Milos Turek, Hans Hellström

KEBNEKAISE NORDTOPP

NO- VÄGGEN

11 augusti 1968

Tomas Carlström

Lars-Ove Lindblad

Olle Stormark

FÖRSTA BESTIGNINGEN AV NO-VÄGGEN PÅ KEBNEKAISE NORDTOPP

På söndagsmorgonen är himlen klarblå men enstaka dimmoln kommer smygande från Tarfaladalen upp över Storglaciären, där de stannar framför den stora vägg, som sträcker sig mellan Nordtoppens ostkam och Halspasset, varefter de så småningom upplöses.

Nedanföör denna bergssida kommer repen och stegjärnen på klockan halv åtta, och så bär det iväg upp emot jökelsläppan vid nedkanten av det stora snöfält, som är beläget rakt under Nordtoppen. På andra sidan släppan reser sig en fyra-fem meter hög isvägg. Ove vill försöka som försteman, dock buktar isen ut på ett alltför besvärande sätt, och efter några försök får han ge upp. "Vad gör vi då?" Olle står och laddar..." Med hjälp av god säkring och ett flitigt bruk av isyxan lyckas denna balansakt ("klättra som om du har balettskor på fötterna") och därmed har bestigningen börjat på allvar.

Ovanför jökelsläppan blir det litet lättare, men snöfältet är tämligen brant och snön ofta så hård, att det blir nödvändigt att hugga ut steg med den fina gamla rostiga isyxan, som idag är på ett förträffligt humö

När Ove kommit upp följer en ny replängd i snön. Först därefter får Tomas börja klättra. Sedan går Ove upp till försteman, som därpå fortsätter uppåt - det går sakta med ett replag på tre man.

Tredje replängden ovanför släppan slutar vid ett klippblock, där det går att slå in en fin bult att användas till självsäkringen, vilket känns väldigt tryggt. Här samlas alla tre.

Klättringen går snett uppåt vänster till närmaste snöfria klippa, ty det gäller att till varje pris undvika säkringar i den opålitliga snön!

Nu börjar solen försvinna - är det ett litet moln, som klubbat sig fast vid den kalla väggen, eller börjar vädret bli dåligt på allvar? Så travers på snöfältet: det blir svårare att hugga steg åt sidan än ovanför sig. Efter en halv längd blir det möjligt att klättra rätt upp över snöig klippa. Bestigningen bjuder inte på några sjättegradspassager precis, men den myckna snön gör att klättringen blir krävande, och det är inte många grepp och steg som verkar pålitliga, framför allt går det så förfärligt långsamt.

Även följande replängd går över blandad snö och klippa, där stegjärnen misshandlas ganska illa. Där repet tar slut finns en ynkelig liten avsats: den får duga som säkringsplats i brist på bättre. Ove kommer upp och klättrar förbi ett par meter och finner däruppe en stor hylla, som blir en idealisk förankringsplats. Sedan är det Tomas tur - han har som sisteman den otacksamma uppgiften att slå ut alla bultar, varpå alla samlas uppe på hyllan, där Ove varit vänlig nog att plocka fram sin termos.

Vädret har efterhand definitivt slagit om till det sämre: snön faller nu tätt, och sikten är dålig.

Klockan har redan hunnit bli fyra och knappt halva vägen är avklarad. Blir det en bivack?

Tomas börjar sakta klättra åt höger och försvinner efter en stund bakom ett hörn. Repet löper ut allt långsammare för att så småningom inte röra sig alls, varpå Tomas kommer nedklättrande i sällskap med en mängd eder och förbannelser.

Oves tur; han går fram till en spricka - klämmer sig upp på en platta till höger - får i en bult - häver sig med hjälp av denna upp under en ränna - slår i ytterligare bultar - kommer ändå inte vidare - försöker igen - tiden går - kämpar hårdnackat vidare med den lodräta rännan, som till slut ger vika för hans envishet. Sedan avtar lutningen något och det går litet fortare men denna replängd tar ändå en väldig tid. Två timmar, tre timmar eller mera? Ingen ids titta på klockan.

Nästa replängd fortsätter uppåt med en dragnig åt vänster över snöiga svan och ett litet mothäng, som klaras med hjälp av en stege. Då Ove följer efter lösgör sig ett par nysnölaviner från snöfältet däruppe under ostkammen och glider ljudlöst nedåt.

Eftersom säkringsplatsen endast rymmer en man, fortsätter Ove en bit upp till en hylla, som han följer några meter åt vänster. Plötsligt lossnar en lavin rätt ovanför honom men i samma ögonblick försvinner Ove in i en liten grotta, som ger honom skydd.

Denna grotta ger gott om plats för oss alla. Klockan har hunnit bli halv elva, och det är så mörkt, att det knappt går att klättra. Tomas röstar för bivack, fast han får inget medhåll. Men om inte, vem skall då klättra först under dessa exceptionella förhållanden? Den alltid optimistiske Ove är den ende, som

anser sig vara kapabel att klara av det, och han ger sig strax iväg.

Det på grund av det myckna snöarbetet genomsura kläderna gör att kylan känns olidlig och tröttheten börja nu göra sig gällande. Repet löper ut väldigt sakta, och en ny dag hinner randas inna det befriande; Säkring klar! Kom efter!" hörs.

Med hjälp av flera mellanbultar och en slinga har Ove under denna replängd klättrat upp till det långa horisontella snöband, som sträcker sig tvärsöver den stora väggens övre del.

Det har nu slutat snöa och långt borta över Kaskasatjällo går en stor sol upp mycket sakta. Ingenstans syns en bar fläck, såväl fjäll som dalar har under natten pudrats med nysnö.

"Nu är det dags att ta på dunjackorna!". Först efter denna procedur får Tomas komma upp, han har då tillbringat fyra timmar i den kalla grottan. Medan Tomas klättrar, så börjar Ove gå åt höger längs snöbandet, ty här är det jämförelsevis lätt.

Sedan samlas alla tre på nytt och delar på en påse torkad frukt. Därefter klättrar Tomas vidare längs snöbandet som strax blir brantare för att så leda fram till en smal klipphylla, där han gör iordning en säkringsplats. Härifrån går Ove rätt upp i en ränna och söker sig sedan snett uppåt vänster över snö tills repet tar slut under en cirka fyra meter klippbrant. Denna genomdras till vänster av en smal kamin och till höger av en spricka. Efter att ha fått säkring häruppe gör Ove förtyvlande försök att bemästra sprickan med en mängd bultar och några slingor, men förgäves. Efter att ha ramlat för femte gången, så försöker Tomas. Han klättrar upp och fäster en stege i en bult högst upp i sprickan - bara för att finna att ovanför befinner sig ett stort grepplöst sva, som ser ut att vara helt omöjligt. Då Tomas börjar gå ned, lossnar

plötsligt bulten och hans återtag blir litet snabbare än som var meningen.

"Nu får Olle försöka sig på kaminen!" Tack vare en stege och genom att pressa de nu nästan bortdomnade underarmarna av all kraft mot kaminens väggar går det med ett nödrop att klämma sig in i kaminen och sedan är det möjligt att på snön därinuti klättra upp till ett stort klippblock ovanför denna. Härifrån leder ett sluttande snöfält upp till toppdrivan. Men vilket besvikelse: den hänger över på ett otäckt sätt. - Ett moln kommer drivande och inbäddar väggen i en tät dimma, vilken förrycker alla proportioner och gör att allt ser värre ut än det egentligen är.

"Tror Du vi får bivackera här uppe?" Klockan är nu halv två på måndagseftermiddagen; bestigningen har hittills tagit jämnt trettio timmar.

"Neoj... vi skall upp...!" Tomas går upp över snöfältet och finner ett ställe, där slutdrivan inte är så hög och därunder sätter han sig och säkrar.

Isyxan får nu göra tjänst som snöskyffel: all överhängande snö skall bort. Med ett tag om yxan, som är instucken i snön ovanför huvudet, går det sedan att komma upp till kanten, bakom vilken en andra isyxa sticks ned och ger tillräckligt stöd för att det skall gå att häva sig upp på drivans ovansida.

Tomas och Ove följer efter och halv tre är bestigningen äntligen över - efter trettioen timmar ... Vi trycker varandras händer och mumlar några ord, varpå vi skyndar oss att plocka ner rep och bultar i säckarna: här uppe är det för kallt och blåsigt för att man skall vilja stanna längre än nödvändigt.

Olle.

Nyturer

KEBNEKAISE

Tuolpagörni, SO-väggen

Led VI. Högra delen av SO-vägen bildar en lik-sidig triangel vars vänstra ben består av en brytning av väggen samt nedtill av ett vattenfall. Leden går V om detta ben. Karolina Olsson, Martin Sundqvist.

Kaskasapakte, nordväggen

Ny led som börjar mellan Lindblad och Stormarks två nordväggspelare. Den består av övervägande fin, fri klättring på klippa, is och snö. Några strategiska bultar finns kvarlämnade. Tre snöfält och en liten isränna passerar. Leden slutar på kammen mellan K6 och norra huvudtoppen i vänstra kanten av snööverhänget (röse och gulmärkt bult), 5+, 650m. Per-Elof Lidström, Roger Pyddoke.

Kaskasapakte

Lasse Cronlund

Den 13 augusti 1953 besteg Sten Brander och Gunnar Finn Kaskasapaktets nordvägg på 12 timmar. Det var då en stor händelse inom svensk klättring, en bedrift som Finn och Brander skall ha all ära av. Olle Stormark och L-O Lindblad är två andra klättrare som har genomfört flera självständiga turer på nordväggen.

Den 18 juli kunde man i bl a Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet läsa att Per-Elof Lidström och Roger Pyddoke besegrat den hittills oklättrade Kaskasapaktets nordvägg. Artikeln nämner bl a att turen tog 21 timmar o s v. Det var nog en del initierade klättrare och fjällfolk som satte morgonkaffet i halsen när de läste detta. Den första frågan jag ställde mej var hur kan en faktauppgift bli så här förvrängd? Vid kontakt som togs med DN: (ej av mig) så sades det att nyheten kom via TT (Tidningarnas Telegrambyrå). Därefter så gjorde DN och Svenskan en intervju. Något missförstånd ville inte DN:s journalist erkänna. Vid kontakt med Per-Elof och Roger så vidhåller dom något annat. Uppgift står där emot uppgift.

Vill klättrare gå ut med sina bedrifter till olika nyhetsbyråer så må det var hänt. Men det är var och ens skyldighet att verkligen kontrollera hur journalisten uppfattar en nyhet. Det är inte speciellt märkvärdigt att fråga journalisten hur denna uppfattade händelsen. Tidningsartiklar kan man be att få upplästa innan publicering. Det räcker inte med att säga, det

där har jag inte sagt o s v.

Sedan kan man alltid diskutera detta med etik. Per-Elof och Roger tog helikopter till in-steget. Är detta egentligen fair play? Brander och Finn använde sina egna ben. Hur mycket får prepareras i förväg under sommartid för att det skall vara en riktig vinterbestigning? Deras namn finns heller inte i toppboken (enligt Kebkursen) har dom då varit på toppen eller har dom kommit upp nedanför toppen? Vad gäller egentligen för att bestigningen skall räknas? Det finns mycket att prata om men i framtiden hoppas jag att svensk klättring slipper skandalartiklar som dessa.

Ny led på Kaskasapaktens nordvägg

Per-Elof Lidström Roger Pyddoke

Vi klättrade en ny led på Kaskasapaktens nordvägg den 7 och 8 juli. Grad TD superieure (5+), 16 replängder. Därmed anser vi att den sista självständiga linjen på nordväggen är klättrad och då den kallats Sveriges sista alpina klätterproblem kan man säga att detta nu är löst.

Med nordväggen menar vi området från och med Lindblad och Stormarks vänstra kontreför till och med Brander och Finns led. Klättring vid sidan om dessa leder hänförs antingen till Kaskasapaktens östra förtopp ibland benämnd K8 (nordpelaren) eller Kaskasapaktens nordvästkam. Det finns nu totalt fyra huvudlinjer på nordväggen och någon ny idémässigt intressant linje torde det vara svårt att få plats för.

Det står nu klart att ett meddelande till TT bäddat för uppfattningen att vi skulle varit först på nordväggen. Det har vi dock aldrig hävdad utan tvärtom nämligen att flera försökt och få lyckats. Dock har ingen tidigare klättrat upp vår nya led. Vi fick vid intervjuerna inget intryck av missförstånd och såg då ej anledning att kontrollera journalisterna. De har valt att på ett för klättrare olyckligt sätt spetsa till

denna sakuppgift. I övrigt är deras behandling av bestigningen i sak korrekt och inga skandalartiklar.

Cronlund har lätt för att sätta upp höga ideal för andra men verkar inte vilja betala priset och själv leva efter dem. En av hans missar därvislag är t ex när han avundsjukt insinuerar att vi preparerat leden inför en framtida vinterbestigning. Detta bygger inte på kontroll med oss. Vi lämnade fyra bultar och det är knappast någon preparering.

Cronlund vill också sätta några andra frågor. Tecken kring vår klätterstil. Bäste läsare, på det utrymme vi tilldelats måste vi tyvärr låta dem stå oemotsagda. Vi hoppas att du ändå tar en intresseväckande betraktelse

SIEN
BRANDER*Kaskasapaktes nordvägg*

Genom den fina bestigningen av Nordpelaren på Kaskasapakte, som utfördes av Tjerneld och Wennler 1945, fick också Kaskasapaktes nordvägga andra ögon på sig.

Det är väl så med alpinister att när en diskuterad led är gången, ser man sig om efter nya, orörda marker att ge sig i kast med. Tjerneld skriver i sin artikel i Till Fjälls 1946: "I de

svenska fjällen har funnits ytterst få så k. alpina problem". Detta vill jag hålla med om fram till dags dato. Men de som nu är kvar, sedan alla "lätta" leder är gångna, skulle jag vilja påstå är problem att lösa för de kommande bergsbestigarna.

2. En led kan ju på sätt och vis vara ett problem innan den klättras, vilket nordväggen i Kaskasapakte, Paktet över alla Pakte, var för mig, innan jag tillsammans med Gunnar Finn den 13 augusti 1953 besteg den över 500 m höga väggen.

I flera år rekognoserade vi väggen, dels från glaciären nedanför, dels genom kikare från Kuoperkammen och dels liggande på mage över NV- och Ö-kammen.

Efter all denna rekognosering var det i alla fall en vägg full av frågetecken, som inte kunde besvaras annat än genom ett besök. Det var för övrigt många faktorer, som måste samverka om ett försök överhuvudtaget skulle lyckas.

I denna mörka exponerade Nordvägg, som aldrig en värmande solstråle kan nå, fanns säkert en hel del lavar, som skulle försvåra bestigningen, om icke en lång period av uppehållsväder och värme föregick försöket. Bestigningen skulle också säkert taga lång tid, varför den måste ske under den ljusa sommartiden, och ett år då juli månad hade varit varm, så att så mycket is och snö som möjligt hade smält.

3. År 1951 tyckte vi att allt detta stämde, varför vi beslöt att göra ett försök. Detta försök slutade innan det hann börja, för under första natten i lägret föll flera decimeter nysnö.

Men vi skulle komma igen, vilket vi gjorde två år senare. År 1951 hade vi placerat lägret på Kuoperkammen, men nu flyttade vi till den betydligt mjukare marken i Kaskasavagge, där

vi hade en grandios utsikt över Paktet och Kuoper.

Den 13 augusti 1953 rådde önskeväder med klar himmel och varm luft, och vädret hade varit stabilt några dagar. "I dag eller aldrig" lät parollen när vi törnade ut ur tältet kl 3 på morgonen. Morgonbestyret var fort undanstökat, och

väggen skulle bli mindre trevligt, då vi inte alls var utrustade för det.

5. Från den plats vi stod kunde vi dåligt överblicka berget, därtill var det för brant, men vi kunde skönja den hylla, som går från mitten av väggen snett upp mot NV-kammen och slutar strax under toppen. Nådde vi denna medan det var ljuskulle vi med lätthet längs hyllan ta oss ut ur väggen.

Ovanför snöfläcken var berget torrare och där var betydligt mindre med lav. Dessutom

kom vi snart upp i den sega fina amfiboliten, varefter klättringen blev roligare och gick något snabbare.

Efter 12½ timmars klättring var vi på hyllan och beräknade att vi hade cirka 4 replängder kvar till toppen.

Vi visste efter tidigare rekognosering att det var en ytterst exponerad klättring men i torr klippa, varför vi beslöt fortsätta. Två replängder förde oss rätt snabbt upp strax under toppen. Nu kunde vi samtala med Pelle, som i

kl 5, då de första stimulerande solstrålarna nådde vårt läger, var vi klara för anmarsch. Vi hade fått Pelle Groth i vårt sällskap. Han skulle ta våra pjäxor, när vi bytte om till klätterskor, och mat för att via NV-kammen möta oss på toppen, om vi lyckades med bestigningen.

En tidigare rekognoserad snöbrygga skulle föra oss över det mycket kraftiga bergschrundet fram till insteget, som låg i linje rakt under toppen. Bryggan hade emellertid rasat, varför vi måste söka ett nytt insteg. Att ta sig över bergschrundet skulle bli alltför tidsödande, därtill hade vi heller ingen isustrustning.

Cirka 60 m närmare N-pelaren går det en snötunga upp mot berget, och från denna kunde vi med lätthet ta oss in i bergväggen. Klockan var nu 6.10.

Det första vi nu hade att göra, var att traversera tillbaka till vår tidigare "ögonklättrade" led. Berget i nedre delen av väggen var löst och otrevligt. Traversen förlade vi utefter en mossig hylla, som vi tyckte skulle föra oss in till linjen.

Den första replängden gick bra, men hyllan mynnade så småningom ut i intet, och vi fick en tidsödande uppklättring över en av de många besvärliga svahällarna som finns i väggen. För säkerhets skull hade vi tagit med dubbelrep, som kom till användning från första början, och som många gånger gav oss enda möjligheten att passera svåra och utsatta nyckelställen. I väggen ligger alltid några snöfläckar, som blev goda orienteringspunkter, men tyvärr också höll berget inunder vått. När vi passerat halva väggen, tvingades vi på grund av en utstående "bulle" ut under den största av snöfläckarna (lätt synlig på bilden sidan 61 i Till Fjälls 1946).

Vi hade kommit överens om att växla i replaget när det bäst passade, och det föll på mig att ge mig ut på det fuktdrypande stället. Det såg svårt ut, och stort mer än en replängd i taget kunde vi ej orientera oss, men fortsättningen verkade torrare. Gunnar hade förankrat sig väl

genom bultar och repsnören och hade god säkring för mig. Min avsikt var att ta mig upp vid sidan av ett litet klippblock cirka 15—20 meter snett upp till höger. Det såg visserligen labilt ut, men det var enda möjligheten just nu. Med stöd av klippblocket skulle jag ha möjlighet att nå en liten mossbeklädd klyfta, där jag trodde mig kunna få god säkring för oss båda.

Blocket höll emellertid inte vad jag hade hoppats. Med ett hammarslag kände jag på kvaliteten. Hela blocket darrade — så där gick det stödet. Hur jag än sökte, fick jag inte in någon pålitlig bult och jag önskade jag hade haft ett större fäste för fötterna, ty de började nu darra av ansträngningen. Det var inget annat att göra än att försöka ta sig tillbaka till Gunnar.

Genom att vi inte ville mista någon bult var jag tvungen att slå ut alla bultar — fem till antalet — vilket blev ett hårt arbete.

Att göra någon travers ut mot vänster över svaberget var otänkbart, varför Gunnar beslöt att försöka sig på den sprickiga "bullen". Berget var fast, men alla grepp lutade kraftigt utåt. Med stöd av ett antal bultar lyckades han dock komma upp till kanten, men där var det definitivt stopp.

Skulle det alltså vara slutet på bestigningen? Vi förankrade oss väl och vilade, så gott det lät sig göra, och kom överens om att jag skulle göra ytterligare ett försök över klippblocket.

Följde så samma väg som tidigare, men måste slå in nya bultar, varför jag omedvetet kom in på nya kombinationer. En liten spricka hittade jag strax ovanför blocket, där jag fick en pålitlig bult ovan huvudet på mig. Med denna kombination och med Gunnars draghjälp vågade jag använda det labila blocket som stöd och kom upp. Jubelskri från Gunnar! Denna replängd hade tagit över 4 timmar i anspråk, och klockan var redan 4 på eftermiddagen.

Nu dök helt plötsligt en för oss obekant faktor upp — tidsnöd. Att behöva övernatta här på

många timmar troget hade väntat med mat och dryck. Det skulle smaka bra eftersom vi under dagen endast levt på choklad och russin.

Men det skulle dröja länge innan vi fick avnjuta måltiden, för vi råkade in i ett löst och söndervittrat band i berget, som vi inte vågade oss in på. Klockan var nu 9 och skymningen började på allvar omringa oss. Skulle vi här några meter från toppen behöva ge upp. Vi försökte på olika ställen men beslöt oss till sist för det svåraste avgörandet för en bergbesti-

gare — att vända medan tid är. Sålunda firade vi oss ned till hyllan, gick ut ur väggen och promenerade de sista meterna upp till Pelle och den efterlängtrade måltiden. Då var klockan närmare 10.

Återvägen via NV-kammen och över den sprickiga glaciären blev också den ett äventyr i nattmörkret, men vi var glada att inte behöva sitta fastsurrade på Nordväggen, som nu i mörkret tedde sig som en jättelik mörk bakgårdsgavel.

KASKASAPAKTE NORDVÄGG, variant "Högra pelaren" 1974

Lars-Ove Lindblad, Olle Stormark

Lars-Ove Lindblad

Nordpelaren i mitten av bilden.
Foto: Lars-Göran Johansson.

Kaskasapakte med sin ståtliga dubbeltopp når upp till en höjd av 2043m och blir därmed i storleksordningen Kebnekaises fjärde topp.

Paktet är en av de stora i fjällmassiven, illa sargad och svåråtkomlig från alla håll. Det är en av de få topparna i våra fjäll som inte kan erövras utan klippklättring. Kaskasapakte har tre toppar: högsta toppen 2043m som tillsammans med sydtoppen bildar den karakteristiska dubbeltoppen. Östra förtoppen är den tredje och sista toppen som når en höjd av 1966m. Berget har tre naturliga kammar: nordvästkammen, sydväst- och ostkammen. Att på sommaren bestiga berget från någon av dessa kammar bjuder inte på några klättringssvårigheter. Den intressantaste och vackraste sidan av berget är den 500m höga nordsidan.

Nordpelaren och nordväggen ger ett väldigt pampigt intryck. Nordpelaren som går upp till östra förtoppen klättrades första gången på 40-talet och har sedan dess haft sporadiska besök både sommar och vinter. Nord-

väggen har endast haft ett besök så sent som på sommaren -52.

Min ständige och tillika outtröttlige klätterkompis Olle Stormark tog initiativet till att vi skulle göra ett försök på nordväggen. Eftersom vi båda är intresserade av att pröva på nya leder, valde vi att gå mellan nordpelaren och förstabestigarnas led i väggen. Karakteristiskt för alla berg i Kebnekaise är att klippan är lös och nästan jämnt blöt.

Kaskasapakte visade sig inte vara något undantag. På första tredjedelen av väggen mötte vi inga problem. Den resterande delen av klättringen bjöd på brantare partier, med en del bökiga passager men några klättertekniska problem stötte vi aldrig på.

Emellertid förekommer en del lodräta partier i väggen, vilket ju som alltid för en förstabestigning innebär att man mycket noggrant får försöka hitta en framkomlig väg. Det är den speciella tjusningen med en förstabestigning.

Nyturer

KEBNEKAISE

Juli 1985

Tuolpagorni, SO-väggen

Led VI. Högra delen av SO-väggen bildar en lik-sidig triangel vars vänstra ben består av en brytning av väggen samt nedtill av ett vattenfall. Leden går V om detta ben. Karolina Ols-son, Martin Sundqvist.

Kaskasapakte, nordväggen

Ny led som börjar mellan Lindblad och Stormarks två nordväggspelare. Den består av övervägande fin, fri klättring på klippa, is och snö. Några strategiska bultar finns kvarlämnade. Tre snöfält och en liten isränna passeras. Leden slutar på kammen mellan K6 och norra huvudtoppen i vänstra kanten av snööverhänget (röse och gulmärkt bult), 5+, 650m. Per-Elof Lidström, Roger Pyddoke.

Kaskasapakte

Lasse Cronlund

Den 13 augusti 1953 besteg Sten Brander och Gunnar Finn Kaskasapaktets nordvägg på 12 timmar. Det var då en stor händelse inom svensk klättring, en bedrift som Finn och Brander skall ha all ära av. Olle Stormark och L-O Lindblad är två andra klättrare som har genomfört flera självständiga turer på nordväggen.

Den 18 juli kunde man i bl a Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet läsa att Per-Elof Lidström och Roger Pyddoke besegrat den hittills oklättrade Kaskasapaktets nordvägg. Artikeln nämner bl a att turen tog 21 timmar o s v. Det var nog en del initierade klättrare och fjällfolk som satte morgonkaffet i halsen när de läste detta. Den första frågan jag ställde mej var hur kan en faktauppgift bli så här förvrängd? Vid kontakt som togs med DN: (ej av mig) så sades det att nyheten kom via TT (Tidningarnas Telegrambyrå). Därefter så gjorde DN och Svenskan en intervju. Något missförstånd ville inte DN:s journalist erkänna. Vid kontakt med Per-Elof och Roger så vidhåller dom något annat. Uppgift står där emot uppgift.

Vill klättrare gå ut med sina bedrifter till olika nyhetsbyråer så må det var hänt. *Men det är var och ens skyldighet att verkligen kontrollera hur journalisten uppfattar en nyhet. Det är inte speciellt märkvärdigt att fråga journalisten hur denna uppfattade händelsen. Tidningsartiklar kan man be att få upplästa innan publicering.* Det räcker inte med att säga, det

där har jag inte sagt o s v.

Sedan kan man alltid diskutera detta med etik. Per-Elof och Roger tog helikopter till in-steget. Är detta egentligen fair play? Brander och Finn använde sina egna ben. Hur mycket får prepareras i förväg under sommartid för att det skall vara en riktig vinterbestigning? Deras namn finns heller inte i toppboken (enligt Kebkursen) har dom då varit på toppen eller har dom kommit upp nedanför toppen? Vad gäller egentligen för att bestigningen skall räknas? Det finns mycket att prata om men i fram-tiden hoppas jag att svensk klättring slipper skandalartiklar som dessa.

Ny led på Kaskasapaktes nordvägg

Per-Elof Lidström Roger Pyddoke

Vi klättrade en ny led på Kaskasapaktes nordvägg den 7 och 8 juli. Grad TD superieure (5+), 16 replängder. Därmed anser vi att den sista självständiga linjen på nordväggen är klättrad och då den kallats Sveriges sista alpina klätterproblem kan man säga att detta nu är löst.

Med nordväggen menar vi området från och med Lindblad och Stormarks vänstra kontrefor till och med Brander och Finns led. Klättring vid sidan om dessa leder hänförs antingen till Kaskasapaktes östra förtopp ibland benämnd K8 (nordpelaren) eller Kaskasapaktes nordvästkam. Det finns nu totalt fyra huvudlinjer på nordväggen och någon ny idémässigt intressant linje torde det vara svårt att få plats för.

Det står nu klart att ett meddelande till TT bäddat för uppfattningen att vi skulle varit först på nordväggen. Det har vi dock aldrig hävdats utan tvärtom nämligen att flera försökt och få lyckats. Dock har ingen tidigare klättrat upp vår nya led. Vi fick vid intervjuerna inget intryck av missförstånd och såg då ej anledning att kontrollera journalisterna. De har valt att på ett för klättrare olyckligt sätt spetsa till

denna sakuppgift. I övrigt är deras behandling av bestigningen i sak korrekt och inga skandalartiklar.

Cronlund har lätt för att sätta upp höga ideal för andra men verkar inte vilja betala priset och själv leva efter dem. En av hans missar därvislag är t ex när han avundsjukt insinuerar att vi preparerat leden inför en framtida vinterbestigning. Detta bygger inte på kontroll med oss. Vi lämnade fyra bultar och det är knappast någon preparering.

Cronlund vill också sätta några andra frågetecken kring vår klätterstil. Bäste läsare, på det utrymme vi tilldelats måste vi tyvärr låta dem stå oemotsagda. Vi hoppas att du ändå fått en intresseväckande betraktelse

Kaskasapaktes Nordvägg

Lasse Grankvist 1987

Den 4 - 6 mars i år lyckades Anders Ferster, Mikael Kivijärvi och Peter Lundgren från Umeå klätterklubb göra första bestigningen av Kaskasapaktes Nordvägg om vintern. Peter försökte de två föregående åren (86 med Mikael Kivijärvi och Lars-ove Lindblad), men denna gång var vädret perfekt. Vindstilla och minus 10 grader.

Efter att ha åkt skoter fram till Tarfalabron åkte de skidor upp till Tarfala stugan. Kl 6 på morgonen den 4 mars gav de sig iväg till fots för att runda berget på västra sidan. En anmarch på 3 - 4 timmar. Insteget blev liksom förra året rakt under det högra av de två stora snöfälten mitt på berget. Upp längs snöhyllor och snöfält snett åt vänster. Sedan rakt upp till botten av det andra snöfältet. Där grävde de en stor snögrotta med plats för alla tre.

Fredagen den 5 mars fortsatte de upp detta snöfält snett upp till höger. Där hade de förra året hittat lite vattenis, som hjälpte dem att forcera ett brant parti. Nu saknades isen helt så de valde att traversera långt åt vänster och sedan upp i en ränna också åt vänster. Nu hade de kommit in på den vänstra av de två stora pelarna som finns på nordväggen (obs Nordpelaren ligger ännu längre åt vänster). Denna pelare drar långsamt åt höger. Fem replängder under toppen kom de fram till ett snöfält där det gick att gräva en minimal snögrotta tillräckligt åt dem alla tre. Detta var precis när mörkret la sig!

Utsteget ett par hundra meter öster om Kaskasapaktes dubbeltopp (mellan K7 och K8) gjordes genom en kraftig toppdriva, som inte var allt för enkel att forcera. Nedstigningen blev direkt ned över sydostväggen till Kaskasapakteglaciären och över Tarfalasjön till hyttan. Återresan till Nikkaluokta skedde på skidor, om det är någon

som undrar!

Att få någon av dem att försöka avge en gradering har varit fruktlöst, men Peter tror att själva klättringen bör vara av grad 3 - 4, om sommaren! Högt upp hade de 10 meter A1. Snöförhållandena var mycket besvärliga. Det var flera decimeter tjockt lager rimfrost, framför allt högre upp. Detta gjorde att bärigheten för stegjärnen var dålig. När inte snön bar var de tvungna att gräva en snöfri kanal uppåt! Det enda positiva i den situationen var att det var lättare att hitta de få sprickorna för mellansäkringar. Sprickorna var ofta isfria när man väl grävt fram dem ur snön! Antalet mellansäkringar var få per replängd, ca 3 - 4 stycken och många gånger färre!

Det var klart fördelaktigt att vara tre tyckte de. Försteman klättrade med en lättare ryggsäck, medan de andra två kånkade på tunga bördor. Två snöankare kom till användning på det stora snöfältet, däremot användes aldrig några isskruvar. Tre Friends användes också flitigt och 12 bultar var lagom (De har ju erfarenhet av vad som behövs vid reträtter!).

Alla hade dessutom dubbla isverktyg. Det insåg Peter under sitt första försök 1985, då han försökte följa med bara en isyxla! Mat hade de för fyra dygn.

Så har då slutligen en av Svenska fjällens största nordväggar fått sin första vinterbestigning. Många har tänkt försöka, flera har varit iväg och några har till och med kommit upp en bit. Att hitta den lämpliga vintervägen löste egentligen Per-Elof Lidström och Roger Pyddoke sommaren 85. Förutom det har vädret och det mycket isolerade läget varit de övervägande problemen.

Samliga foton Peter Lundgren.

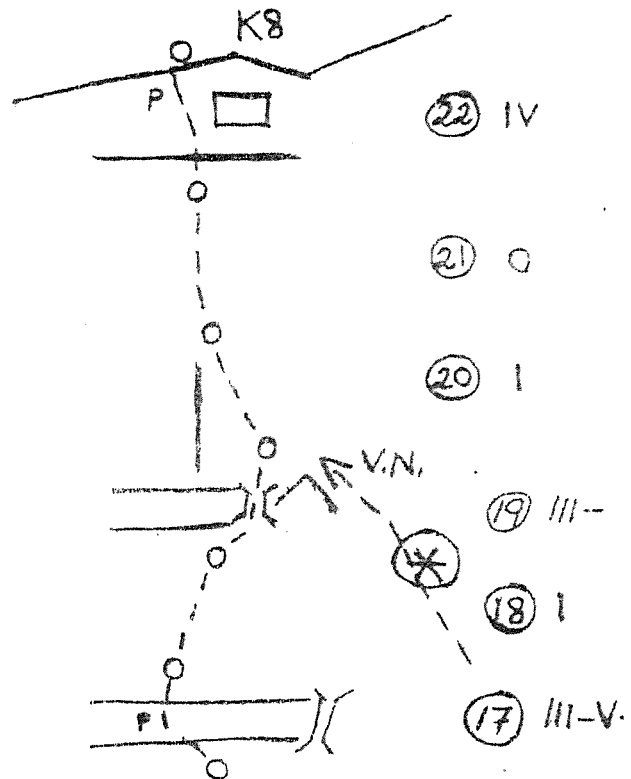
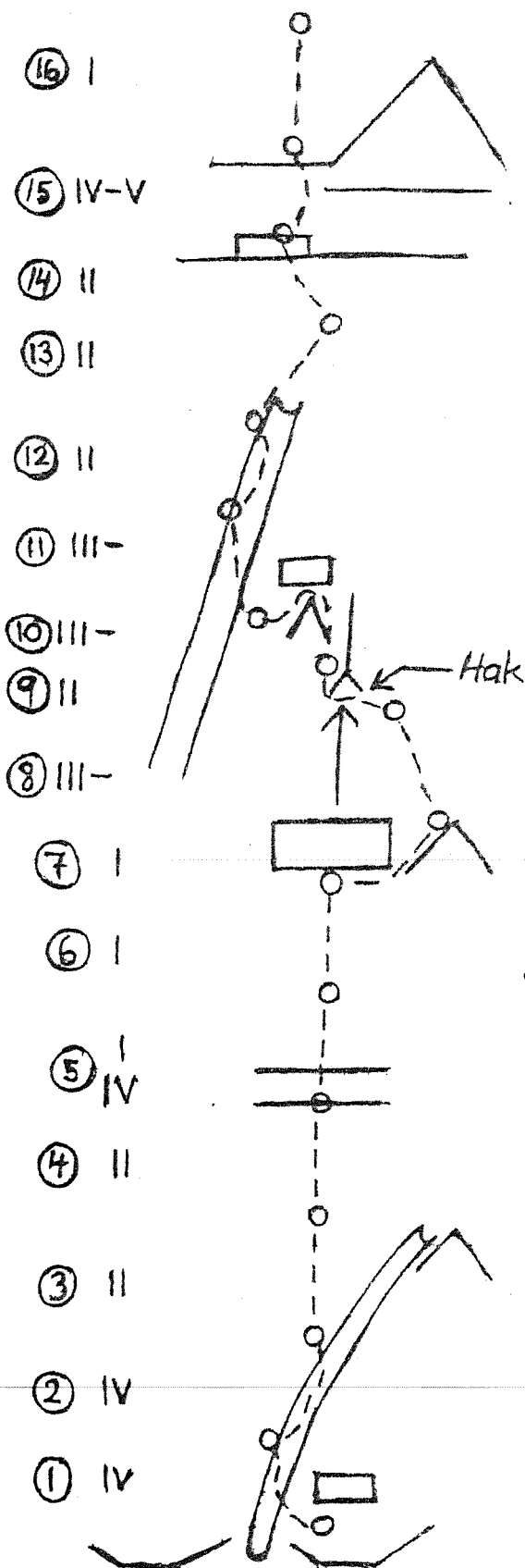
KASKASAPAKTE

Nordpelaren till östra förtoppen (K8)

10 aug 1945, Håkan Tjerneld, Erik Wennler (1:a best)

21-22 mars 1964, Ole Jakob Berg, Thor Kleppen (1:a v-best)

1-2 juli 1972, Ulf Björnberg, Lennart Olin (se nedan)

Kommentar: 13 timmar med midnattssol, värme och mygg (1 - 2.7. 72. En lämplig led för den som klarat Silhuettleden utan större besvär, svårare är den faktiskt inte. Leden är dessutom långt mindre luftig än många andra lättare leder i Kebnekaiseområdet.

Till pelaren kommer man lättast från Tarfala via Kebnepaktepasset och passet mellan Kaskasapakte och Kuopertjåkko. Bökgig nedstigning till norra Kaskasapakteglaciären. 4 tim.

Nedstigning från K8 över Lillietoppen och ner för snöfältet till Tarfalasjön Stegjärn el. broddar och isyxan kan vara bra att ha med.

Insteg vid rännan som börjar vid pelarens bas.

Bestigningen utförd av Ulf Björnberg och Lennart Olin. 1-2 juli 1972

En ny tur på Nallo?

"Sydsilhuetten" IV+

Orgny Håstad Lasse Widell

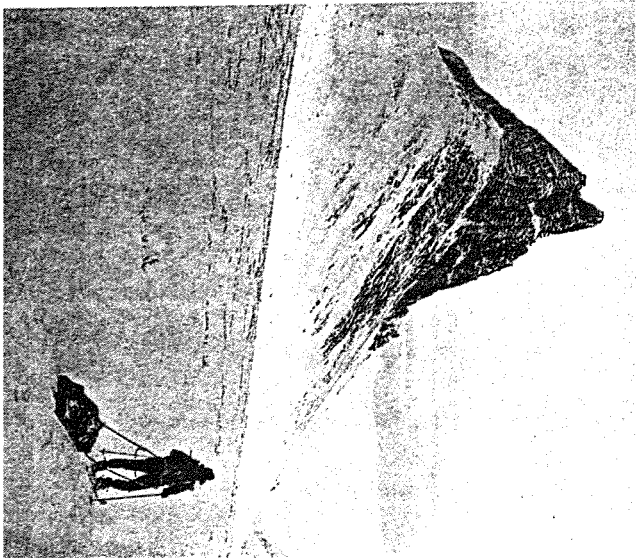
25 aug 1976

lla som någon gång passerat genom istadalen och tittat upp i Stuoråttavagge har väl fascinerats av allos, för svenska förhållanden, o-roligt vassa spets och dess vackra silhuett mot söder. Denna vy har åkert fotografierats av tusentals fjällvandrare och därför kanske blivit en av vårt lands mest kända bergsprofiler. Till skillnad från vulpagonis klassiska och välbesökta silhuettled (förstabeistigning re-lan 1938) så verkar Nallos silhuett la avsträckt såväl äldre som nya ti-lers klättrare i området (de senare ranske företrar nämligen i Alperna i-tället). Nu är ju inte Nallopiggen sig själv jungfrulig mark på något ätt. Redan 1927 gjorde B Mesch med on en bestigning från NÖ och 1937 gjorde T Rydberg en annan rakt öster från. Men såvitt vi visste så hade inte den naturligaste och vackraste ingreppsvägen, nämligen sydsilhuetten ännu blivit besegrad. Det var just nöjligheten till denna eventuella tybestigning som i slutet av augusti l år fick våra steg att riktas mot le norra Kebnekaise fjällen. Nu hade vi väl fler bestigningar i klåkaren, nen Nallo skulle i alla fall bli vårt huvudmål och, som det senare skulle visa sig, en av de två turer som vädrets makter behagade tillåta.

Den tänkta leden är ungefär 600m hög. Den börjar med knäppt 300 m brant vandrning över delvis gräsbevuxna

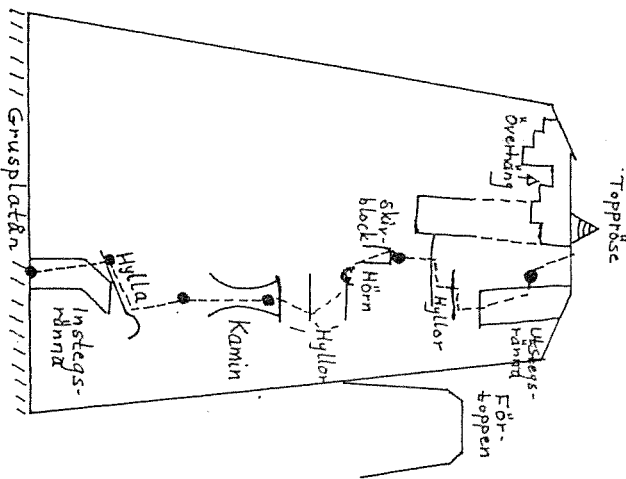
rasbranter, vilka följs av knäppt 200 m lätt klättring (sva och grus-fyllida hyllor) upp till en stor grus-hylla. Därefter återstår ca 150 m till synes nästan lodrät klättring upp till piggens topp, som på de flesta ställen verkar överhängande högst upp.

Nallo på vintern. Foto Bengt Hansson

Efter att ha tillbringat en dag och en förmiddag i sovsäckarna pga regn och storm kom vi iväg kl 11 den 25 augusti i ett från början ganska halvhjärtat försök. Anmarschen blev rätt tidsödande genom att vi snedda-de upp till svapartiet från SÖ och genom att vi använde repsäckring på det lätta men ganska halkiga första klätterpartiet (II-III). Och inte gick det fortare av att ett 100 ki-losgrepp lossnade, passerade mellan lasses ben och kortade av Torgnys nya, fina 45 m Everdry till ömkliga 41,5 m. Till den stora grushyllan under piggen och det egentliga in-steget kom vi först kl 16. Vi var nu i orientlig tidsnöd, eftersom vi varken hade med oss divacksäck eller firningsrep.

Ledbeskrivning för piggen:

Första replängden startade vi i en grund rämma, något till höger om mitten på väggen. Klippan var här mycket bättre med förvånansvärt

fina och fasta grepp. Mycket trevlig och vertikal klättring, 40 m IV. Andra replängden började med en lätt travars åt höger, därefter snett uppåt i en lös grusränna, ca 30 m III-.

Tredje replängden blev halv och innehöll endast en kamin med ett stort klämblock inklät i dess övre del. Detta kringgicks till höger, ca 20 m III.

Fjärde replängden fortsatte först rakt upp mot höger precis i sil-huetten mot Vastas (starkt exponerat men med god grepp). Därefter följde ett par smala hyllor åt vänster (vertikalt, exponerat) rakt upp för ett sva med en handjam-spricka till höger. Standplats på ett upprättstående skivblock. Denna replängd blev tillsammans med den sista turens finaste (ihållande exponerat, delikata passager), 40 m IV+.

Femte replängden: Från standplatsen rakt upp till en hylla som traverserades åt höger, ca 5 m. Änjo rakt upp, travars åt höger på smal hylla, ca 4 m (löst, svårt att mellansäkra, mycket exponerat). Nu hade vi de nedifrån så klart synliga överhängande partlerna strax till vänster om oss, vilka vi kringgick i en lös utstegsränna rakt upp. Därmed var saken klar och vår silhuettled fullbordad. Den lilla biten kvar upp till toppöset, dit vi kom strax före kl 20, bestod av mycket enkel klättring.

Nallopiggen visade sig vara, inte en vass nål, utan snarast en 30 x 5 m lång kam, men denna bsvikelse svalde vi tillsammans med matsäcken. Nu återstod inget annat än att i mörkret snava ner för de norra ras-branterna hem till lägret igen, vilket tog ytterligare tre timmar. Men innan vi tog itu med detta två-liter Gatorade på toppöset och döpte leden till Nallo-silhuetten. Vad annars? Om nu några andra redan gjort denna led, så hör gärna av er - glädjedådare!

